

شرایط جدید معافیت تحصیلی مشمولان نظام وظیفه عمومی اعلام شد

با تصویب هیئت وزیران، آیین نامه اجرایی معافیت تحصیلی مشمولان نظام وظیفه عمومی برای اجرا ابلاغ شد. هیئت وزیران بنا به پیشنهاد وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح و تایید ستاد کل نیروهای مسلح و به استناد ماده (۲۷) قانون اصلاح موادی از قانون خدمت وظیفه عمومی - مصوب ۱۳۹۰- آیین نامه اجرایی معافیت تحصیلی را تصویب کرد.

بر این اساس، مشمولان دارای مدرک دیپلم و پیش دانشگاهی و مشمولان فارغ التحصیل مقاطع دانشگاهی یا معادل آن در حوزه های علمیه، چنانچه در مهلت یک سال پس از فراغت از تحصیل در هر مقطع بر اساس مقررات وزارتخانه های علوم، تحقیقات و فناوری و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی در یکی از دانشگاه ها پذیرفته شوند، تا زمانی که وفق مواد (۳۳) و (۳۵) قانون خدمت وظیفه عمومی - مصوب ۱۳۶۳- به تحصیل اشتغال دارند، می توانند از معافیت تحصیلی استفاده کنند.

همچنین دانشجویانی که دانشگاه محل تحصیل آنها منحل شود، به شرطی که غایب شناخته نشوند، در صورت پذیرش در سایر دانشگاه ها (بر اساس مقررات وزارتخانه های علوم، تحقیقات و فناوری و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی) مدت تحصیل انجام شده، جزو سنوات مجاز معافیت تحصیلی آنها محسوب نخواهد شد.

انتقال یا تغییر رشته دانشجو در مواردی که نیاز به انصراف و آزمون مجدد نیست، در صورتی مشمول معافیت تحصیلی خواهد بود که از حداکثر سنوات مجاز تحصیلی تجاوز نکند.

بر اساس این مصوبه، معافیت تحصیلی دانش آموزان، دانشجویان و طلابی که اخراج می شوند یا از تحصیل انصراف داده یا ترک تحصیل می کنند، چنانچه ظرف یک سال از تاریخ اخراج، انصراف یا ترک تحصیل در همان رشته و مقطع بازگشت به تحصیل کنند، حسب مورد با درخواست مدرسه، دانشگاه یا مراکز مدیریت حوزه های علمیه و تصویب کمیسیون موارد خاص مناطق و نواحی آموزش و پرورش در خصوص دانش آموزان، کمیسیون موارد خاص مرکزی یا استانی مربوط در خصوص دانشجویان و کمیسیون موارد خاص مرکز مدیریت حوزه های علمیه در خصوص طلاب، مشروط به رعایت سقف سنوات تحصیلی موضوع مواد (۳۲) و (۳۳) قانون خدمت وظیفه عمومی - مصوب ۱۳۶۳- استمرار می یابد.

همچنین معافیت تحصیلی برای مشمولان در مقطع تحصیلی متوسطه، هر یک از مقاطع دانشگاهی و حوزه های علمیه داخل یا خارج کشور، فقط یک بار صادر می شود.

معافیت تحصیلی دانشجویان انصرافی

معافیت تحصیلی دانشجویان انصرافی در صورتی که تا یک سال پس از تاریخ انصراف، در مقطع یا رشته دانشگاه جدید یا یک حوزه علمیه پذیرفته شوند، در طول مدت تحصیل در مقاطع دانشگاهی (از دیپلم تا دکترای تخصصی) مشروط به اینکه انصراف، در مدت سنوات مجاز صورت گرفته باشد، فقط یک بار قابل تمدید است که در این صورت، مدت تحصیل قبلی جزو سنوات تحصیلی جدید محسوب نخواهد شد.

بر این اساس، ترخیص کارکنان وظیفه بدون غیبت اولیه در حین خدمت که بیش از یک سال از تاریخ فراغت آنان از مقطع قبلی سپری شده باشد نیز جهت ادامه تحصیل در مقاطع کارشناسی و بالاتر به جز در زمان های اضطراری و جنگ بلامانع است.

مشمولانی که مطابق قانون برای تحصیل در حوزه های علمیه پذیرفته می شوند، تا زمانی که به تحصیل اشتغال دارند، مشوربه به نداشتن غیبت می توانند از معافیت تحصیلی استفاده کنند. اجرای این ماده توسط سازمان وظیفه عمومی نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران و رده های هم نام در استانها، طبق تدابیر ابلاغی ستاد کل نیروهای مسلح است.

همچنین ادارات آموزش و پرورش موظفند اسامی دانش آموزانی را که به سن مشمولیت (هجده سال تمام بر اساس ماده تولد) می رسند و طبق قانون و این آیین نامه به تحصیل اشتغال دارند، به ترتیبی که سازمان وظیفه عمومی نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران و رده های هم نام در استانها اعلام می کند برای صدور معافیت تحصیلی به سازمان وظیفه عمومی نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران و رده های هم نام در استانها اعلام کنند.

بر اساس مصوبه دولت، دانشگاه ها موظفند اسامی دانشجویانی را که مورد پذیرش قرار داده اند، بر اساس ضوابطی که سازمان وظیفه عمومی نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران و رده های هم نام در استانها مشخص می کند، جهت صدور معافیت تحصیلی اعلام کنند.

صدور معافیت تحصیلی برای طلاب

صدور معافیت تحصیلی برای طلاب منوط به ارائه گواهی نامه اشتغال به تحصیل آنان از طریق مرکز مربوط و بر اساس ضوابطی است که از سوی سازمان وظیفه عمومی نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران و رده های هم نام در استانها تعیین می شود و مدت اعتبار آن، تا یک سال پس از تاریخ فراغت از تحصیل در هر دوره است.

همچنین معافیت تحصیلی طلاب، دانش آموزان و دانشجویان، حسب مورد تا پایان مهلت های مقرر در مواد (۳۲) و (۳۳) قانون خدمت وظیفه عمومی - مصوب ۱۳۶۳- است و افراد یاد شده موظفند حتی در صورتی که فارغ التحصیل نشده باشند، ظرف یک سال از تاریخ یاد شده خود را جهت رسیدگی به وضعیت مشمولیت معرفی کنند و فارغ التحصیل شدن در مهلت یک ساله مذکور، مجوزی برای صدور معافیت تحصیلی در مقطع بالاتر نخواهد بود.

در صورتی که طلبه ای بیش از شش ماه متوالی در یک سال تحصیلی به طور غیر موجه در محل تحصیل حاضر نشده و ترک تحصیل کند یا از تحصیل انصراف داده و یا اخراج شود، مرکز مربوط موظف است مراتب را ظرف سه ماه برای لغو معافیت تحصیلی به وی و سازمان وظیفه عمومی نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران و رده های هم نام در استانها اعلام کند.

بر این اساس، مقامات مسئول در ادارات آموزش و پرورش، دانشگاه ها و مرکز مدیریت حوزه های علمیه یا نمایندگان رسمی آن در استان ها موظفند بر پیوستگی تحصیلی دانش آموزان، دانشجویان و طلاب مشمول در مدت مجاز تحصیل، نظارت کنند و در صورت فراغت یا ترک تحصیل، انصراف و اخراج، صورت اسامی آنان را ظرف سه ماه، با ذکر مشخصات کامل و نشانی و رشته و مقطع تحصیلی، به طور انفرادی و بر اساس ضوابطی که سازمان وظیفه عمومی نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران و رده های هم نام در استانها مشخص می کند، اعلام کنند.

شرایط معافیت تحصیلی مشمولانی که در خارج از کشور تحصیل می کنند

همچنین مشمولانی که با داشتن شرایط معافیت تحصیلی در خارج از کشور تحصیل می کنند، موظفند ظرف یک سال از فراغت از تحصیل، اخراج، انصراف یا ترک تحصیل، خود را برای رسیدگی وضع مشمولیت به نمایندگی جمهوری اسلامی ایران در خارج از کشور یا مراکز تعیین شده از سوی سازمان وظیفه عمومی نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران و رده های هم نام در استانها در داخل کشور معرفی کنند.

بر اساس مصوبه دولت، دانش آموزانی که با استفاده از معافیت تحصیلی در خارج به تحصیل اشتغال دارند، چنانچه در حین تحصیل به کشور مراجعه کنند و ظرف سه ماه به محل تحصیل خود برگردند، معافیت تحصیلی شان لغو خواهد شد.

مشمولان برای استفاده از معافیت تحصیلی خارج از کشور باید تضمین های لازم را قبل از خروج از کشور، به سازمان وظیفه عمومی نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران و رده های هم نام در استانها بسپارند و متعهد شوند در مهلت های مقرر مربوط، به کشور مراجعت کنند و شرط سازمان وظیفه عمومی نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران و رده های هم نام در استانها مبنی بر ضبط تضمین به نفع دولت، در صورت عدم مراجعت به موقع را بپذیرند.

همچنین مشمولانی که معافیت تحصیلی خارج از کشور اخذ می کنند باید ظرف شش ماه از تاریخ صدور معافیت، به تحصیل در خارج اشتغال یابند و عدم اشتغال به تحصیل تا پایان مدت یاد شده، انصراف از تحصیل تلقی شده و معافیت تحصیلی آنان لغو می شود.

بر این اساس، دانشجویانی که با استفاده از معافیت تحصیلی در خارج از کشور تحصیل می کنند، چنانچه در حین تحصیل به کشور مراجعت کنند و ظرف شش ماه به محل تحصیل خود برنگردند، از حیث معافیت تحصیلی در شمول احکام دانشجوی انصرافی خواهند بود.

مدت تحصیل دانشجویان خارج از لحاظ معافیت، همانند دانشجویان داخل کشور است و افزایش مدت آن حسب مورد با تایید وزارتخانه های علوم، تحقیقات و فناوری و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی خواهد بود.

انتقال معافیت تحصیلی دانشجویان شاغل به تحصیل در خارج از کشور به داخل، تا یک سال پس از قطع رابطه تحصیلی و با رعایت ضوابط و مقررات مورد عمل وزارتخانه های علوم، تحقیقات و فناوری و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی بلامانع است لکن این مدت جزو سنوات مجاز معافیت تحصیلی آنان لحاظ خواهد شد.

بر اساس مصوبه دولت، طلاب دارای مدرک کارشناسی و بالاتر یا حس مقررات مربوط معادل آن در حوزه، می توانند برای تحصیل به خارج از کشور مسافرت کنند.

همچنین معافیت تحصیلی برای دانشجویان خارج از کشور حسب مورد به درخواست وزارتخانه های علوم، تحقیقات و فناوری و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی یا سازمان مرکزی دانشگاه آزاد اسلامی و توسط سازمان وظیفه عمومی نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران و رده های هم نام در استانها صادر می شود.

شرایط معافیت تحصیلی طلاب مشغول به تحصیل در خارج از کشور

طلابی که بر اساس مقررات مربوط، در خارج از کشور مشغول به تحصیل حوزوی می شوند، باید مدارک اشتغال به تحصیل خود را به مرکز مدیریت حوزه های علمیه ارسال کنند تا در صورت تایید، از طریق مرکز یاد شده برای آنان درخواست معافیت تحصیلی شود.

بر اساس مصوبه دولت، مشمولانی که خارج از ضوابط قانون خدمت وظیفه عمومی-مصوب ۱۳۶۳- و این آیین نامه از کشور خارج شده باشند، نمی توانند از معافیت تحصیلی استفاده کنند.

معافیت تحصیلی ایرانیان مقیم خارج از کشور و فرزندان مامورین ثابت دولت

ایرانیان مقیم خارج از کشور و فرزندان مامورین ثابت دولت جمهوری اسلامی ایران در خارج از کشور و همچنین کسانی که قانوناً تحت کفالت یا ولایت قانونی آنها هستند، چنانچه ظرف یک سال پس از اخذ مدرک دیپلم یا پیش دانشگاهی در خارج از کشور در یکی از دانشگاه ها و مراکز آموزش عالی خارج مورد تایید وزارتخانه های علوم، تحقیقات و فناوری و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی پذیرفته شوند، با اعلام وزارتخانه های یاد شده، از معافیت تحصیلی برای ادامه تحصیل در مقاطع بالاتر قانون خدمت وظیفه عمومی-مصوب ۱۳۶۳- برخوردار خواهند شد.

فرزندان ماموران ثابت دولت در خارج از کشور و همچنین کسانی که قانوناً تحت کفالت و یا ولایت قانونی آنها قرار دارند، چنانچه در سن مشمولیت و پس از اخذ دیپلم یا بالاتر به تبع ماموریت والدین و با تایید وزارت امور خارجه از کشور خارج و ظرف یک سال پس از خروج از کشور، در یکی از دانشگاه های مورد تایید وزارتخانه های علوم، تحقیقات و فناوری و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی در کشور محل ماموریت والدین به تحصیل اشتغال یابند، می توانند از معافیت تحصیلی خارج از کشور استفاده کنند.

بر این اساس، برای کارکنان وظیفه غایب و همچنین مشمولان غایب در صورتی که عذرشان موجه نباشد، معافیت تحصیلی صادر نمی شود.

این مصوبه مورخ ۶/۹/۱۳۹۲ از سوی اسحاق جهانگیری؛ معاون اول رئیس جمهور برای اجرا ابلاغ شده است.

مواد (۳۲) و (۳۳) قانون خدمت وظیفه عمومی-مصوب ۱۳۶۳

ماده ۳۲: طلاب علوم دینی که قبل از رسیدن به سن مشمولیت و یا اعزام هم طبقه خود طبق ضوابط شورای مدیریت حوزه علمیه قم و یا نماینده رسمی آن در شهرستانها به تحصیل اشتغال ورزند می توانند از مزایای ماده ۳۱ قانون استفاده کنند. ارزشیابی میزان تحصیل با شورای مدیریت و یا نماینده آن خواهد بود.

تبصره: مشمولان دیپلمه که دوره سطح و یا حداقل ۶ سال دوره خارج را گذرانده باشند به ترتیب همانند مشمولان لیسانس و دکترا خواهند بود و چنانچه بدون دیپلم دوره های مذکور را گذرانده باشند همانند مشمولان فوق دیپلم و فوق لیسانس هستند و در هر صورت طلایی که به درجه اجتهاد نایل شوند همانند مشمولین دکترا هستند.

ماده ۳۳: صدور کارت معافیت تحصیلی دانش آموزان و هنر جویان و دانشجویان طلاب علوم دینی موقوف به گواهی اشتغال به تحصیل آنان از طرف مقالات صالحه بوده و مدت اعتبار آن یکسال تمام است.